

AZƏRBAYCAN XALQININ QƏHRƏMAN OĞLU

Generalin ömür yolu

Azərbaycan xalqının ən istedadlı sərkərdələrindən biri, artilleriya qoşun növünün ən dəyəri və ən istedadlı generalından sayılan Əli oğlu Şixlinski, göstərdiyi əvəzlənmiş xidmətləri ilə, adını Azərbaycanın hər tarixinə qızıl hərflərlə yazdırmışdır.

Uzun müddət Çar ordusunda misilsiz xidmətlər göstərən, 1917-ci ildə Qafqaza qaçıdan əfsanəvi general Şixlinski ilk dəfə Tiflisdə azərbaycanlılardan ibarət milli korpus yaradıb. Bununla da şanlı generalımızın doğma Vətəni Azərbaycan üçün tarixə yazılan xidmətləri başlamışdır.

Əli oğlu Şixlinski 1865-ci il aprelin 23-də Yelizavetpol quberniyası Qazax qəzasının Qazaxlı (indiki Aşağı Salahlı kəndində) ağıla nəslində anadan olub. Generalin yazdığı qeydlərdən məlum olub ki, onun atası İsmayıl ağa Əli Qazax oğlu Şixlinski əsli 1537-ci ildən başlayan igid bir nəslə mənsub olub. Şixlinski 1904-cü ildən qeydlər aparır. "Zabitin dəftəri"ndə itfakar yazır ki, onun anası Şahyemən xanım Molla Vəli Vidadinin qız nəvəsidir.

Ə.Şixlinski, gənc yaşlarından həvəs göstərdiyi hərbi sənətə yiyələnmək üçün 1876-cı ilin avqustunda Tiflis hərbi gimnaziyasının birinci sinfinə daxil olub. Bacarıqlı və yüksək intellektə malik olan Ə.Şixlinski artıq kənd korpusuna çevrilmiş həmin gimnaziyaya 1883-cü ildə birinci şagird kimi bitirmişdir.

Əli oğlu Şixlinski 1883-cü ildə öz təhsilini Sankt-Peterburqda Mixaylovsk artilleriya məktəbində davam etdirmişdir. O, orda da növbəti bacarıqlı şagird kimi, həm də əla sövəri kimi müvəffəqiyyət qazanmışdır. Yunkerin müvəffəqiyyətləri diqqətdən kənarında qalmamış, təhsilin başlamasından 7 ay sonra o, unter-zabit olmuş, 1885-ci il oktyabrın 13-də isə portuqey-yunkeyerliyə layiq görülmüşdür. Artilleriya məktəbində Ə.Şixlinski peşəkar müəllim heyətindən bu sənətin sirləri-

ne yiyələnir. Hərbi məktəbdə oxuduğu zaman o, həmçinin kütləvi mühazirələr və məruzələrdən də istifadə edilərək, digər hərbi məktəblərin kurslarını dinləmişdir.

1886-cı il avqustun 11-də Əli oğlu Şixlinski məktəbi podporuçik rütbəsinə almaqla birinci dərəcə ilə bitirdi. Xidmətinin birinci ilində öz ilk pədaqoji təcrübəsini qazandı: artilleriya briqadasının tədris komandasının müəllimi, sonra isə briqada komandasının reisi oldu. O, özünü parlaq artilleriya bilicisi, yaxşı təşkilatçı, bacarıqlı müəllim və təbiiyətçi kimi

göstərmişdir. 1900-cü ildə kapitan Şixlinski xidmət yerini Şərqi Sibirə dəyişdirilməsi xahişi ilə müraciət etdi. Onu Əlahiddə Zabaykalye artilleriya divizionunun bateryaya baş zabitli vəzifəsinə təyin etdilər, bundan başqa, artilleriya toplantısı Komitəsinin sədri kimi, o, dəfələrlə bateryaya və divizion komandirlərinin səlahiyyətlərini icra etmişdir.

1904-1905-ci illərdə Rus-Yapon müharibəsində Ə.Şixlinski bateryaya komandiri kimi ön cəbhədə qəhrəmanlıqla vuruşmağa başlayır. Həmin müharibədə məşhur generalımız Uzaq Şərqdə Port-Artur qalası uğrunda gedən döyüşlərdə qorxmazlıq nümunəsi göstərərək qalının qəhrəmanına çevrilmişdir. Qalının müdafiəsinin ən mühüm sahələrindən olan Şixlinski yaponların hücumlarından qarşısını alınmasında yarımbateryanın atəşi ilə düşməne böyük zərbə vura-raq fəal iştirak etmişdir. Port-Artur qalasının müdafiəsi zamanı xüsusi şücaət göstərdiyinə görə "Qızıl qılınç" və "Müqəddəs Qeorqi" ordeni ona təqdim olundu.

Çar ordusunda "artilleriya əlahi" adı almış Ə.Şixlinski, hərbi xidmətlərinə görə "Müqəddəs Anna" ordeninin hər dörd dərəcəsi, "Müqəddəs Stanislav" ordeninin hər üç dərəcəsi, "Müqəddəs Vladimir" 2-3-4-cü dərəcələri ilə, "Müqəddəs Qeorqi" ordeninin hər dörd dərəcəsi ilə, bundan əlavə məşhur generalımız, yegane azərbaycanlı olaraq ilk dəfə Fransanın generalına məxsus "Fəxri Legion" ordeni və zabitlərə verilən "Fəxri xaç" ilə təltif olunmuşdur.

Rus-Yapon müharibəsindən sonra Çarşkoye-Selo şəhərindəki Artilleriya Zabitləri məktəbində yüksək ixtisaslı hərbi kimi dərəcəyə başlanıb Əli oğlu Şixlinski 1908-ci ildə polkovnik rütbəsinə alıb. Hərbi ələminin daha da derindən menimsənilməsi üçün yazdığı, dərəcəsi kimi istifadə edilən "Səhra toplanırın cəbhədə işlədilməsi" əsəri 1910-cu ildə çap olunur. Bundan əlavə, onun "Şixlinski üçbucağı", "Şixlinski formulu" adlı hərbi yə-

nilikləri topçu zabitlər üçün hazırlanmış dərsliklərə daxil edilmişdir. Görünməz hədəflərə atəş açmaq üçün imkan verən məşhur "Şixlinski üçbucağı" artilleriya sahəsində ən böyük kəşfdir. Onun kəşf etdiyi bu nəzəriyyəsi rus ordusundan başqa, Fransa, İsveç, Avstriya və Norvüç ordularında da istifadə olunur. Bütün bu xidmətlərinə görə Əli oğlu Şixlinskiyə 1912-ci ildə general-mayor rütbəsi verilir. Beləcə o, Azərbaycanın ilk hərbi generallarından olur, çar ordusunun aparıcı müəxəssislərindən birinə çevrilir.

1914-cü ildə baş verən I dünya müharibəsi zamanı Petroqrad şəhərinin artilleriya müdafiəsi general Əli oğlu Şixlinskiyə tapşılır. Sonralar Qərb cəbhəsi artilleriya qoşunlarının reisi, 1917-ci ilin sentyabrından isə 10-cu ordunun komandanı təyin olunur. Göstərdiyi qəhrəmanlıqlara görə, 1917-ci il aprelin 2-də Əli oğlu Şixlinski general-leytenant rütbəsinə layiq görüldü.

Əlli ildən artıq nizami orduda qüsuruz xidmət edən Əli oğlu Şixlinski həmişə birincilər sırasında olub. O, dörd müharibənin şahidi, üçünün iştirakçısı olub: 1904-1905-ci illərdə Port-Artur, 1914-cü il Cahan Müharibəsində, 1918-ci ildə isə torpaqlarımızın bütövlüüyü uğrunda daşnak Ermənistanına qarşı döyüşüb. Böyük Vətən müharibəsində şahidi olan general Ə.Şixlinski yene də fəaliyyətini dayandırmı. O, "Xatirələrim" kimi qiymətli hərbi memuarını Azərbaycan ələminin görkəmli sənətdarından biri, tanınmış filosof Heydər Hüseynova dikte edib yazdırıb. Bu, Azərbaycan hərbi tarixində ilk və yegane hərbi memuarıdır. Müharibə bitdikdən sonra Ə.Şixlinskiyin yazdığı bu əsər, hərbi sənətlə məşğul olan və bu sahədə əhli-tədqiqat işləri apararı bir çox hərbiçiyə və əlmlərə kömək olub. Görkəmli sərkərdə Əli oğlu Şixlinskiyin xalqımız üçün ən böyük xidmətlərindən biri də 1917-ci ilin noyabrında baş tutur. Həmin ayın 15-də Qafqaza qaçıdan Şixlinski ilk dəfə Tiflisdə azərbaycanlılardan ibarət milli korpus yaradıb. Bununla da o, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin təməl daşını qoyur. Bu bərədə general "Xatirələrim" hərbi memuarında daha dəqiq məlumat verir: "Tiflisdə qayıtdıqda, müvafəqət olaraq mənə korpus komandanlığı həvalə olunduğu bərədə əmri oxudum. Öz xalqımın baş vəzə biləcək xarici təzyiqlərdən və daxili qarışıqlıqlardan özünü qorumasına xidmət etmək arzusu ilə korpus təşkil etməyi qət edib Tiflisdə öz qərarğahımı düzəltməyə başladım. Dekabrın 31-də öz qərarğahımın ilk heyətini Gəncəyə getdim ki, orada hissələrin təşkil edilməsilə məşğul olum. Korpus hissələrinin təşkilində böyük əngəllərə rast gəldim".

"Açıq söz" qəzeti 1918-ci il 7 yanvar tarixli nömrəsində nizami müsəlman əsgəri qüvvələrinin yaranması haqqında bələ bir xəbər yaymışdır: "Yanvarın 3-də Qafqazqazıya Mərkəzi Müsəlman Komitəsinin üzvü, Mərkəzi Komitə sədri Fətəli xan Xoyski müsəlman əsgəri dəstələri təşkilatı haqqında məruzədə bulunmuşdur. Məruzədən anlaşıldığına görə, 1917-ci il de-

kabrın 11-də Qafqazqazıya Komissarlığı Qafqazqazıya müsəlmanlarından nizami ordu təşkil etməsi qətnəməsinə çıxarmışdır. Nizami ordu üçün lazımi qədrə könüllü cəmə edilməsi işi Qafqazqazıya Mərkəzi Müsəlman Komitəsinə həvalə edilmişdir. Nizami ordu təşkil edildikdən sonra müsəlmanlardan alınan əsgəri verginin ləğv edilməsi haqqında Qafqazqazıya Komissarlığı tərəfindən dekret verilməkdədir. Qafqazqazıya Komissarlığının qətnəməsinə əsasən, dekabrın 19-da beşinci və yeddinci Qafqazıya nişançı firqələrindən ibarət olan altıncı ordu korpusunun Müsəlman nizami ordusu ilə əvəz edilməsi haqqında Qafqazqazıya cəbhəsi qoşunlarının baş komandanı tərəfindən "Əmrəmə" verilmışdir. Həmin əsgər dəstələrini milliləşdirmək işlərinə nəzarət general Əli oğlu Şixlinskiyə həvalə edilmişdir. General Əli oğlu Şixlinski öz vəzifəsinin icrasına başlamışdır".

General Əli oğlu Şixlinski 1918-ci ilin oktyabrında Gəncədə yeni yaradıldığı Milli Azərbaycan korpusunun əsgərləri qarşısında çıxış edir: "Azərbaycanlılar bərdəfəli bilməlidir ki, doğma ordu əsla tənəlxanə deyil və onun mövcudluğu hər hansı bir azərbaycanlının maddi rifahını daha da yaxşılaşdırmaq üçün yaranmayıb. Ordu xalqın istadnağahıdır - bura xalqın layəqətli oğulları gəlməlidir".

General Əli oğlu Şixlinski bu vətənpərvər çıxışını Gəncədə praporsiyələr məktəbinin birinci buraxılış münsibətilə söyləyir. Bu şənlikdə Qafqaz Milli Ordusunun baş komandanı Nuru Paşa, atası Hacı Əhməd paşa, xalq təhsil naziri Nəzir bəy Usubbayov, daxili işlər nazirinin vəkili Mehdi bəy Hacınski, sosial təminat naziri Musa bəy Rəfiyabov, Gəncə qubernatoru, general İbrahim ağa Xəvilov və başqa dövlət xadimləri iştirak edirlər.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin 1918-20-ci illərdə təşkilində Əli oğlu Şixlinskiyin müstəsna rolu olur. Doğma xalqın nizami ordusunu yaratmaq istəyən general uzun illər hərbi təcrübəsindən gəcə-gündüz istifadə edir. Yetmiş ildən çox Respublika Yeni Tarix Mərkəzi Dövlət arxivində "tam məxfidir" qrifi ilə saxlanan qiymətli bir sənəd bunu bir daha təsdiq edir. Milli Azərbaycan korpusunun komandiri general Əli oğlu Şixlinski 1918-ci il dekabrın 13-də Gəncədən göndərdiyi "Məlumat"ında yeni Azərbaycan Ordusunun struktur layihəsinə hazırlayır. General yazır ki, Azərbaycanın müstəqil respublikaya elan edilməsi ona may ayının 27-də qəzətlərdən aydın olur: "Mən mayın 28-də yeni dövlətin hərbi nazirliyinin layihəsinə atılıq hazırlamışdım". Layihənin arxasında izahədedici qeyd olan müfəssəl sxem əlavə edilir. Vəziyyətlə əlaqədar Əli oğlu Şixlinski layihəsində təklif edir ki, vaxtilə türk zabitlərinin köməyilə yaradılmış hərbi korpus ləğv edilsin. Müharibə şəraitində bu əzliq təklif edilir. Əvəzində diviziyalar təşkil olunur. Onlar da hərbi nazirliyə və onun köməkçisinə təbə olunsun.

GENERAL-LEYTENANT ƏLİAĞA ŞIXLİNSKI

Üvvali 12-ci səhifədə...

Əliəğa Şixlinski layihədə incə bir mətbəə də toxunur. May ayında ilk müstəqil Azərbaycan hökuməti yarınanda herb naziri doktor Xosrov bəy Sultanov təyin edilir. O da müliki şəxs idi. Xosrov bəy türk zabitlərinin köməyilə ordunun təşkilində bezi təxirəsalınmaz işlər görsə də, bu, ölkədəki ağır vəziyyəti yüngülləşdirmir. Azərbaycanın həm daxildəki, həm də qonşuluğundakı amansız düşməne qarşı güclü ordu yaratmaq vacib idi. Təhlükə o qədər artmışdı ki, ölkənin qərb rayonlarında hərbi vəziyyət elan olunur. Belə bir şəraitdə müliki şəxsin herb naziri olmasını peşəkar herbçi olan Əliəğa Şixlinski məsləhət bilirmir. Ona görə də haqlı olaraq yazır ki, herb naziri, eger o müliki şəxsdirsə, onda onun yanında səlahiyyətli şəxslərin çox kiçik sayından herbə surətə yaramatlı və qoşunların təlim-tərbiyəsini bilavasitə nəzarət etmək üçün köməkçi təyin etməlidir.

Mətnədə o da məlum olur ki, Əliəğa Şixlinski layihəni artıq ikinci, bəlkə də üçüncü dəfə hökumətin ünvanına göndərir: "Hökumət Gəncə şəhərinə köçən kimi (iyun ayının əvvəlində), mənim layihəm herb nazirliyi müəssisələrinin müfəssəl xəmi şəklində Nazirlər Sovetinin sadrına təqdim edilir. Ehtimal edildir ki, hökumətə tam məlumatı, yəqin ki, Nazirlər Sovetinin müvafiq iclasına dəvət olunaçaq korpus komandiri şəxsən özü təqdim edəcəm. Lakin mən heç bir yere dəvət edilməmişəm və layihə haqqında heç bir xəbərdarlıq almamışam. Güman edirəm ki, layihə heç mükəmməl edilməmişdir. Çünki Bakı quberniyasının bolşeviklərdən təmizlənməsi və bunun üçün lazımlı olan xarici kömək ilə əlaqədar olaraq yaranmış xüsusi şəraitə görə hökumət herb naziri təyin etməkdən imtina etmişdir".

Nəhayət, hökumətin əmrilə 1918-ci il dekabrın 25-də tam artilleriya generalı Səməd bəy Mehmandarov herb naziri oldu və həmin gün alovlu bir bəyanatla xalqa müraciət edir. Dekabrın 29-da isə general-leytenant Əliəğa Şixlinski herb nazirinin müavini təyin olunur. Qısa zaman ərzində bu iki şəxsiyyətin gərgin səyləri nəticəsində, Azərbaycan ordusu yadadır. Ordunun xeyli cəbbəxanası formalaşır.

1920-ci il aprelin 27-də imperiya ordusu Azərbaycanı işğal edəndə Səməd bəy Mehmandarovun səhəti imkan vermədiyinə görə, nazir vəzifəsini Əliəğa Şixlinski icra edir. Düşmən öz hiyləgərliyindən istifadə edərkən müqavimətsiz təslim olmaq üçün gənc Azərbaycan Demokratik Respublikasına altı şərt irəli sürür. Bu şərtlərdən biri də Azərbaycan ordusunun ləğv olunması idi. Əliəğa Şixlinski qanun tələbini qarşısını almaq, həm də 72 minlik qoşunla vuruşmağın mümkün olduğunu nəzərə alaraq minalanmış körpüləri partılatdımına icazə verir. İşğaldan sonra isə imperiya yetkililəri verdikləri sözlərə əməl etmirlər. Azərbaycan ordusu hissə-hissə dağıdılır. Sovet imperiyası iki daha şəxsiyyətə - Səməd bəy Mehmandarova və Əliəğa Şixlinskiyə isə toxunmur. Ən azı ona görə ki, hərbi ixtisasçı kimi onlar əvəz olunmaz idi.

Ə.Şixlinski Moskvada Hərbi İnqilab Sovetinin səhra Qərargahında çalışır. 1921-ci ilin yayında isə o, Azərbaycan Sovet Qoşunları Qərargahına göndərilir. Bir müddət Bakı Qarnizonu Hərbi Elmi Cəmiyyətinin sədr müavini işləyən general, sonradan Hərbi İnqilab Şurası yanında Azərbaycan Hərbi Naşriyyat Kollegiyasının sədri kimi çalışmağa başlayır. 1924-cü ildə isə Birləşmiş Hərbi Komanda Heyəti Məktəbinə reis müavini təyin edilir. Həmin dövrdə elmi-pedaqoji işlə məşğul olan Əliəğa Şixlinski 1926-cı ildə "Rusca-türkcə" herb lüğəti hazırlayıb çap etdirmişdi. Bu lüğət o dövrdə ən faydalı və əvəz olunmaz kitablardan biri idi. Heyati boyu milləti və doğma yurdu Azərbaycan üçün gələn general Əliəğa Şixlinski zabit heyətimizin püxtələşməsi və peşəkarlaşması yolunda 1928-ci ildə Azərbaycan ilk herbî yurdu olan "Hərbi bilik" jurnalını nəşr etdirir (20-ci illərin əvvəllərində sözügedən jurnalın xələfləri sayılan "Savadı qırmızı əsgər" və "Qizil əsgər" in parəkəndə şəklində də olsa, bir neçə nömrəsi işıq üzü görmüşdür).

1928-ci ildə "Rusca-Azərbaycan-

ca qısa herbî lüğət" çap etdirən Şixlinski mehız buna görə SSRİ Hərbi İnqilab Şurasının Fəxri Fərmanı ilə təltif olunub. Daim doğma xalqına bir fayda vermək amalı ilə yaşayan məşhur generalımız 1929-cu ildə səhəti ilə əlaqədar istefaya çıxmağa məcbur olmuşdur. Əliəğa Şixlinski 18 avqust 1943-cü ildə Bakıda vəfat edib.

General-leytenant Əliəğa Şixlinski-nin varisi ilə görüş

General Əliəğa Şixlinski-nin varisi, uzun müddət Müdafiə Nazirliyində herbçi kimi xidmət etmiş Solmaz Həsənpaşa qızı Şixlinskaya ilə mən bir neçə ildir ki, tanışam. Solmaz xanım biz gəlmə növbəti görüşümüz Bakı-nın özəl məkanlarından biri Nəbatət bağında baş tutdu. Babasının ismi daim uca tulan və onun adına layiq şərafi və başıuca ömür sürən Solmaz Şixlinskaya, həmişəki kimi generala ədəb kitab və şəkillərlə növbəti görüşümüzdə gəlmişdir. Söhbətimiz üçün münasib yer tapandan sonra, vətənimizin igid oğlu general Əliəğa Şixlinski haqda danışmağa başladım.

General-leytenant Əliəğa Şixlinski-ni necə xatırlayırsınız?

- Mən o dövru görməmişəm. Babam General-leytenant Əliəğa Şixlinski haqqında mənim atam Şixlinski Həsənpaşa Kərim oğlu çox bilgi bilirdi və bizə danışdı. Mən 14 yaşında olarkən, 1980-ci ildə tanınmış yazıçı, jurnalist Şəmistan Nazirli General Əliəğa Şixlinski barədə yazmaq istədiyim kitabı, material toplamaq məqsədilə bizə Qazaxa gəlmişdim. Atam ilə birlikdə Qazaxı yurduna gəddirdim. Generalın doğulduğu yurdda olarkən, onun haqqında və bu nəslin səcrəsindən maraqlı söhbətlər edirdim. Mən də bu çox maraqlı tarixi məlumatları qulaq asa-asa, Əliəğa Şixlinski-nin ömür yolu ilə tanış ola-ola, böyüyürdüm. 1980-ci illərdə Ş.Nazirli bir neçə dəfə bizim evdə qonaq olmuşdu və bir müddət keçəndən sonra onun "Əliəğa Şixlinski-nin ömürü", "1920-ci illərdə Qarabağ döyüşləri", "General Əliəğa Şixlinski və silahdaşları" kitabları işıq üzünə gürdü və həmin kitablarda General haqqında bir çox maraqlı faktlar və xoşlarına məlum olmayan hadisələr oxuculara təqdim olundu. Azərbaycanın herb tarixini öyrənən oxucular üçün bu əsərlər böyük əhəmiyyət kəsb etdi.

Bizim nəslin saracəsinin kökünün yaranma tarixi 1077-ci ilə təsadüf edilir və "Dədə Qorqud" dastanında Qəzaxın bizim ulu babamızı deyilir. Nəslimizin qolları Türkiyə, İran, Cəzaxıstan, Dərbənd, Özbəkistan, Boraqlı, İğdırə çatır. Bizim aqraba əmim oğlu Muammer Kamal oğlu "Dədə Qorqud" kitabında yazdığı dastanda öz əksini tapmışdır.

Müdafiə Nazirliyinə necə gəldiniz?

- Mən Azərbaycan Dövlət Texniki Universitetinin Avtonəqliyyat fakültəsini bitirmişəm (keçmiş Politeknik Universiteti). 1992-ci ildə mən universitetdə çalışırdım. Təsədüf nəticəsində Müdafiə Nazirliyinə qonaq kimi getmişdim. Birdən adımlı, soyadımı soruşdular, mən özümü təqdim etdim. Mənim soyadımı eşidəndə soruşdular ki, sən Əliəğa Şixlinski-nin qohumu-sun? mən də bildirdim ki, neyisəyim, bax bu hadisədən sonra mən Müdafiə Nazirliyinə işə götürüldüm. 1992-ci ildən 2017-ci ilə qədər Müdafiə Nazirliyində ilk öncə bir neçə il müliki eməkdaş kimi, sonra 20 il herbî qulluqçı kimi xidmət etmişəm. Hazırda ehtiyatda olan təqaüddüçüm.

Hayatınızda Əliəğa Şixlinski ilə bəhsli hansı maraqlı hadisələrdən bəhs edə bilərsiniz?

- Bir dəfə 2017-ci ildə Türkiyəyə gəddirdim. Qırmızı Körpü sərhəddə mənteqəsindən Qazaxdan Gür-cüstana keçən zaman, sərhəddilərə xarici pasportumu təqdim etdim, təsədüfən bir gürcü polkovniki mənə sual verdi, siz general Əliəğa Şixlinski-nin nəyisəniz? Mən güldüm və dedim ki, babamdı. O isə, cavab verdi ki, o, sizin yox bizim babamızıdır. Əliəğa Şixlinski Gürcüstanda tanınmış dünya şöhrətli generaldır və biz onunla faxr edirik.

Bes generalın heyatı yoldaşı Nigar Şixlinskaya haqqında nə deyə bilərsiniz?

- Nigar xanım Şixlinskaya 1871-ci ildə oktyabrın 10-da Tiflis şəhərində ziyalı ailədə dünyaya gəlmişdir. Atasını alim Mirzə Hüseyn Əfəndi Qayıbov, anası Səadət xanım Qayıbova Qafqaz qadınlar xeyriyyə cəmiyyətinin fəxri sadri idi. Nigar xanım ilk təhsilini Tiflisdəki Nücabə Qızlar İnstitutunda 1889-cu ildə qızıl medalla bitirmişdir. Nigar xanım Fransız, Rus, Ərəb, Fars dillərini kamil bilmiş. Nigar xanımın atası Zaqafqaziya Rühəni İdaresinin Baş Müftisi Mirzə Hüseyn Əfəndi Qayıbzadədir. Nigar xanım həm də ilk herbî şəfəq bacısıdır. Birinci Dünya Müharibəsi başlayanda bir zabit arvadı kimi yaralı əsgərlərə tibbi yardım göstərmişdir. Həmin vaxt Nigar xanım Qırmızı Xaç Cəmiyyətinin sədri seçilmişdir. Nigar xanım atası Zaqafqaziya Müftisi Hüseyn Əfəndi Qayıbzadə Əliəğanın anası Şahyaman xanımın əmisi oğlu idi. Generalın anası Şahyaman xanım Molla Vali Vidadi nəvəsidir. General gec ailə qurmuşdu. 1931-ci il avqustun 15-də Nigar xanım dünyasını dəyişir. Nigar xanımın ölümlündən sonra 1943-cü il avqustun 18-də general Əliəğa Şixlinski əbədi olaraq gözəlirni yumur.

Söhbətimizin sonunda generalın nəvəsi Solmaz Şixlinskaya onu da bildirdi ki, 2018-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 il tamam olunması münasibətilə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyevin Sərəncamı ilə AXÇ qurucularının varisi kimi Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasını 100 illiyi medalla ilə təltif olunmuşdur.

Prezident İlham Əliyevin 20 noyabr 2014-cü ildə imzaladığı sərəncama əsasən, 2015-ci ildə general-leytenant Əliəğa Şixlinski-nin 150 illik yubileyi döyüldüğü Qazax şəhərində qeyd olundu. Bu il aprel ayının 23-də isə, generalın 155 illiyi tamam oldu.

Sonda xalqımızın qəhrəman oğlu tam artilleriya general-leytenantı Əliəğa Şixlinski-nin ömür yoluna kiçik bir səyət etməsinə tamamlayaraq, onu qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycanın azadlığı yolunda sərkərdə kimi danılmaz xidmətləri olan general Əliəğa Şixlinski, doğma xalqın yaddaşında böyük bir şəxsiyyət kimi, Azərbaycan ordusunun yaradıcısı kimi, əbədi qalacaq.

İsmayıl ABDULLAYEV
e.o. zabit